

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, 12. svibnja 2022.

PREDLAGATELJ: Ministarstvo unutarnjih poslova

PREDMET: Nacrt prijedloga zakona o izmjeni i dopuni Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana

**NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA
O PUTNIM ISPRAVAMA HRVATSKIH DRŽAVLJANA**

Zagreb, lipanj 2022.

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u članku 2. stavku 4. podstavku 1. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakonom o putnim ispravama hrvatskih državljana („Narodne novine“, br. 77/99, 133/02, 48/05, 74/09, 154/14, 82/15 i 42/20) uređen je postupak izdavanja putnih isprava djeci. Prema odredbama navedenog Zakona, zahtjev za izdavanje putne isprave djetetu podnose osobno oba roditelja, ako roditelji djeteta zajednički ostvaruju roditeljsku skrb. Iznimno, zahtjev za izdavanje putne isprave djetetu može podnijeti jedan od roditelja, uz izjavu da će drugi roditelj osobno preuzeti putnu ispravu. Ako je drugi roditelj spriječen osobno preuzeti putnu ispravu, putnu ispravu može preuzeti roditelj koji je podnio zahtjev uz pisanu suglasnost drugog roditelja s potpisom ovjerenim kod javnog bilježnika ili nadležnog tijela, odnosno u konzularnom predstavništvu Republike Hrvatske u inozemstvu ako se ne nalazi na području Republike Hrvatske, a suglasnost za preuzimanje može dati i elektroničkim putem, korištenjem javnog servisa izdavatelja putne isprave za dostavu izjave o suglasnosti ovjerenje elektroničkim potpisom.

Zahtjev za izdavanje putne isprave za dijete može samostalno podnijeti jedan od roditelja ako je drugi roditelj umro ili je proglašen umrlim, ako je lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishođenje putne isprave, ako na temelju sudske odluke samostalno ostvaruje roditeljsku skrb u cijelosti ili u tom dijelu, odnosno ako drugom roditelju miruje ostvarivanje roditeljske skrbi na temelju sudske odluke.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti Zakonom

U provedbi Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana uočen je niz problema prilikom ishođenja putovnica djeci kada jedan od roditelja nije zbog objektivnih razloga mogao sudjelovati u postupku ishođenja putovnice ili mu je bila znatno otežana mogućnost davanja suglasnosti drugom roditelju da on samostalno provede postupak ishođenja putovnice djetetu.

Ovim prijedlogom Zakona predlaže se otkloniti uočene probleme na način da se omogući da bilo koji od roditelja, kao zakonski zastupnik djeteta, podnese zahtjev i preuzme izrađenu putovnicu svojeg djeteta.

Navedeno je u skladu s odredbama članka 99. Obiteljskog zakona („Narodne novine“, br. 103/15 i 98/19) prema kojima roditelji koji ostvaruju roditeljsku skrb imaju dužnost i pravo u osobnim i imovinskim pravima sporazumno zastupati svoje dijete u odnosu prema trećima, a smatra se da je jedan roditelj dao svoj pristanak drugom roditelju da može zastupati dijete bez njegove izričite suglasnosti, osim kad se traži izričita pisana suglasnost drugog roditelja sukladno odredbama članaka 100. i 101. toga Zakona. Odredbe članka 100. i 101. Obiteljskog zakona reguliraju zastupanje u vezi s bitnim osobnim pravima djeteta i zastupanje djeteta u vezi s njegovom vrjednijom imovinom, odnosno imovinskim pravima, u što ne spada ishođenje putovnice djetetu. Zahtjev za izdavanje putovnice za

dijete neće moći podnijeti roditelj koji je na temelju sudske odluke lišen roditeljske skrbi ili mu je ograničeno pravo na ostvarivanje roditeljske skrbi ili je lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishođenje putovnice, odnosno nadležna policijska uprava ili postaja odnosno diplomatska misija ili konzularni ured će tom roditelju rješenjem odbaciti zahtjev za izdavanje putovnice djetetu.

Uz navedeno, Zakon o putnim ispravama hrvatskih državljana dopunjuje se odredbom koja, u skladu s Odlukom o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije („Narodne novine“, br. 44/17) sadrži pozivanje na pravni akt Europske unije čija je provedba osigurana ovim Zakonom.

3. Posljedice koje će donošenjem Zakona proisteći

Predložene, naprijed opisane novine u odnosu na važeći Zakon o putnim ispravama hrvatskih državljana imaju za cilj pojednostavljenje postupka izdavanja putnih isprava djeci.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENI I DOPUNI ZAKONA O PUTNIM ISPRAVAMA HRVATSKIH DRŽAVLJANA

Članak 1.

U Zakonu o putnim ispravama hrvatskih državljana („Narodne novine“, br. 77/99, 133/02, 48/05, 74/09, 154/14, 82/15 i 42/20), iza članka 1. dodaje se članak 1.a koji glasi:

„Članak 1.a

Ovim Zakonom osigurava se provedba Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 od 13. prosinca 2004. o standardima za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke u putovnicama i putnim ispravama koje izdaju države članice (SL L 385, 29.12.2004.) kako je posljednji put izmijenjena Uredbom (EZ) br. 444/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. svibnja 2009. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 o standardima za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke u putovnicama i putnim ispravama koje izdaju države članice (SL L 142, 6.6.2009.).“.

Članak 2.

Članak 34. mijenja se i glasi:

„Zahtjev za izdavanje putne isprave za dijete odnosno osobu lišenu poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja podnosi zakonski zastupnik.

Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, osoba koja je navršila 16 godina života i kojoj je sud u izvanparničnom postupku dopustio sklapanje braka te je sklopila brak, zahtjev za izdavanje putne isprave podnosi osobno.

Dijete do navršenih 12 godina ne mora biti nazočno prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje putne isprave.

Zakonski zastupnik djeteta može biti roditelj, skrbnik ili osoba kojoj je odlukom suda povjereno ostvarivanje roditeljske skrbi nad djetetom u cijelosti ili u tom dijelu.

Ako zahtjev za izdavanje putne isprave za dijete podnese roditelj koji je na temelju sudske odluke lišen roditeljske skrbi ili mu je ograničeno pravo na ostvarivanje roditeljske skrbi ili je lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishodaenje putne isprave, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove ili ministarstvo nadležno za vanjske poslove rješenjem će odbaciti zahtjev za izdavanje putne isprave.

Ako se naknadno utvrdi da je putnu ispravu djetetu ishodio roditelj iz stavka 5. ovoga članka, a putnu ispravu djeteta odbija predati roditelju koji samostalno ostvaruje roditeljsku skrb u cijelosti ili u dijelu koji se odnosi na ishodaenje putne isprave, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove ili ministarstvo nadležno za vanjske poslove rješenjem će poništiti putnu ispravu.

Protiv rješenja iz stavaka 5. i 6. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

Za osobu lišenu poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na osobna stanja putnu ispravu preuzima zakonski zastupnik.“.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 3.

Postupci rješavanja zahtjeva za izdavanje putnih isprava djeci prema članku 34. Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana („Narodne novine“, br. 77/99, 133/02, 48/05, 74/09, 154/14, 82/15 i 42/20) koji su započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

OBRAZLOŽENJE POJEDINAČNIH ODREDBA

Članak 1.

S obzirom da je Zakonom o putnim ispravama hrvatskih državljana osigurana provedba Uredbe Vijeća (EZ) br. 2252/2004 od 13. prosinca 2004. o standardima za sigurnosna obilježja i biometrijske podatke u putovnicama i putnim ispravama koje izdaju države članice (SL L 385, 29.12.2004.), sadržaj Zakona se, u skladu s Odlukom o instrumentima za usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s pravnom stečevinom Europske unije („Narodne novine“, br. 44/17) dopunjuje odredbom koja sadrži pozivanje na pravni akt Europske unije čija je provedba osigurana ovim Zakonom.

Članak 2.

Izmjenom članka 34. važećeg Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana predlaže se otkloniti uočene probleme vezane uz ishođenje putovnice djetetu na način da se omogući da bilo koji od roditelja, kao zakonski zastupnik djeteta, podnese zahtjev i preuzme izrađenu putovnicu svojeg djeteta. Sukladno odredbama sada važećeg Zakona o putnim ispravama hrvatskih državljana oba roditelja moraju sudjelovati u postupku izdavanja putne isprave djetetu, bilo da oba roditelja budu prisutna prilikom podnošenja zahtjeva za izdavanje putne isprave djetetu ili da jedan roditelj podnosi zahtjev a drugi preuzima izrađenu putovnicu ili da roditelj koji nije podnosio zahtjev da suglasnost roditelju koji je podnosio zahtjev da taj roditelj i preuzme izrađenu putnu ispravu.

Ovakav način podnošenja zahtjeva stvarao je niz problema prilikom ishođenja putnih isprava djeci kada jedan od roditelja nije zbog objektivnih razloga mogao sudjelovati u postupku ishođenja putne isprave ili mu je bila znatno otežana mogućnost davanja suglasnosti drugom roditelju da on samostalno provede postupak ishođenja putne isprave djetetu.

Predloženim izmjenama omogućit će se da bilo koji od roditelja, kao zakonski zastupnik djeteta, podnese zahtjev i preuzme izrađenu putnu ispravu svojeg djeteta. Navedeno je u skladu s odredbama članka 99. Obiteljskog zakona („Narodne novine“ broj: 103/15. i 98/19.) prema kojima roditelji koji ostvaruju roditeljsku skrb imaju dužnost i pravo u osobnim i imovinskim pravima sporazumno zastupati svoje dijete u odnosu prema trećima, a smatra se da je jedan roditelj dao svoj pristanak drugom roditelju da može zastupati dijete bez njegove izričite suglasnosti, osim kad se traži izričita pisana suglasnost drugog roditelja sukladno odredbama članaka 100. i 101. ovoga Zakona.

Odredbe članka 100. i 101. Obiteljskog zakona reguliraju zastupanje u vezi s bitnim osobnim pravima djeteta i zastupanje djeteta u vezi s njegovom vtjednijom imovinom, odnosno imovinskim pravima, u što ne spada ishođenje putne isprave djetetu.

Zahtjev za izdavanje putne isprave za dijete neće moći podnijeti roditelj koji je na temelju sudske odluke lišen roditeljske skrbi ili mu je ograničeno pravo na ostvarivanje roditeljske skrbi ili je lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishođenje putne isprave, odnosno nadležna policijska uprava ili postaja ili diplomatska misija ili konzularni ured Republike Hrvatske će tom roditelju rješenjem odbaciti zahtjev za izdavanje putne isprave djetetu.

Iznimno, maloljetnik koji je navršio 16 godina života i kojem je sud u izvanparničnom postupku dopustio sklapanje braka zahtjev za izdavanje putne isprave podnosi osobno jer je sklapanjem braka stekao poslovnu sposobnost.

Članak 3.

Ovim člankom propisano je po kojem će se zakonu dovršiti postupci rješavanja zahtjeva za izdavanje putnih isprava djeci koji su pokrenuti prije stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 4.

Propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA KOJA SE MIJENJAJU

Članak 34.

Za dijete i osobu lišenu poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishođenje putne isprave, zahtjev za izdavanje putne isprave podnosi zakonski zastupnik.

Zakonski zastupnik djeteta može biti roditelj, skrbnik ili osoba kojoj je odlukom suda povjereno ostvarivanje roditeljske skrbi nad djetetom u cijelosti ili u tom dijelu.

Ako roditelji djeteta zajednički ostvaruju roditeljsku skrb, zahtjev za izdavanje putne isprave podnose osobno oba roditelja.

Iznimno od stavka 3. ovoga članka, zahtjev za izdavanje putne isprave djetetu može podnijeti jedan od roditelja, uz izjavu da će drugi roditelj osobno preuzeti putnu ispravu.

Ako je drugi roditelj iz stavka 4. ovoga članka spriječen osobno preuzeti putnu ispravu, putnu ispravu može preuzeti roditelj koji je podnio zahtjev uz pisanu suglasnost drugog roditelja s potpisom ovjerenim kod javnog bilježnika ili nadležnog tijela, odnosno u konzularnom predstavništvu Republike Hrvatske u inozemstvu ako se ne nalazi na području Republike Hrvatske.

Roditelj koji je spriječen osobno preuzeti putnu ispravu djeteta može dati suglasnost za preuzimanje putne isprave roditelju koji je podnio zahtjev i elektroničkim putem, korištenjem javnog servisa izdavatelja putne isprave za dostavu izjave o suglasnosti ovjerene elektroničkim potpisom.

Zahtjev za izdavanje putne isprave za dijete može samostalno podnijeti jedan od roditelja ako je drugi roditelj umro ili je proglašen umrlim, ako je lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na ishođenje putne isprave, ako na temelju sudske odluke samostalno ostvaruje roditeljsku skrb u cijelosti ili u tom dijelu, odnosno ako drugom roditelju miruje ostvarivanje roditeljske skrbi na temelju sudske odluke.

Iznimno od stavaka 3. i 4. ovoga članka, u žurnim slučajevima, kada prijeti opasnost za dijete ili je izdavanje putne isprave u osobitom interesu djeteta, zahtjev za izdavanje putne isprave za dijete može podnijeti i izdanu putnu ispravu može preuzeti isti roditelj, uz pisanu suglasnost centra za socijalnu skrb nadležnog prema mjestu prebivališta odnosno boravišta djeteta, a ako dijete nema prebivalište odnosno boravište u Republici Hrvatskoj, centra za socijalnu skrb nadležnog prema sjedištu tijela kojem je podnesen zahtjev za izdavanje putne isprave.